

K E N D E L S E

i

faglig voldgiftssag FV2025-237

Fødevareforbundet NNF

(advokat Rie Matilde Bjørkman)

mod

DI

for

Danish Crown A/S

(advokat Marta Valgreen Knudsen)

1. Uoverensstemmelsen

Sagen angår, om og i givet fald hvor meget den indklagede virksomhed skal efterbetale akkordløn som følge af en frekvensfejl på tre akkorder, som drejer sig om pudsning af mørbrad. Parterne er bl.a. uenige om, hvilken betydning § 1 og § 15, litra a, b og c, i Slagteoverenskomstens Rammeaftale vedrørende metodeudvikling og akkord, der er indgået mellem Fødevareforbundet NNF og DIO I, har for indklagedes pligt til efterbetaling.

2. Påstande

Klager har nedlagt følgende påstande:

1. Danish Crown A/S skal anerkende, at indklagede skal efterbetale akkordløn til Fødevareforbundet NNF's medlemmer som en konsekvens af en frekvensfejl på akkordaftalerne pudsning af mørbrad (1905, 1906 og 1905).
2. Danish Crown A/S skal til Fødevareforbundet NNF's medlemmer betale 3.199.306,64 kr. med procesrente fra 27. november 2023 til betaling sker.

Klagers betalingskrav er opgjort for perioden fra uge 24 i 2016 til og med uge 52 i 2023.

Indklagede har påstået frifindelse, subsidiært betaling af et mindre beløb for så vidt angår klagers påstand 2.

3. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen blev mundtligt forhandlet den 20. januar 2026 med højesteretsdommer Lars Hjortnæs som opmand og følgende sidedommere: Advokat Jeppe Wahl-Brink og forhandlingssekretær Tom Jensen, som begge er valgt af klager, og advokat Lars Bruhn og fagleder Jørn Kempel, der begge er valgt af indklagede.

Der blev afgivet forklaring af A, B, C og D.

Efter votering var der ikke flertal for et resultat blandt de partsudpegede dommere, og afgørelsen skal derfor træffes af opmanden. Der var enighed om, at kendelse kan udformes uden gengivelse af vidneforklaringer og fuld gengivelse af parternes argumenter.

4. Retsgrundlag

Af Rameaftale 2023-2025 vedrørende metodeudvikling og akkord indgået mellem Fødevarerforbundet NNF og DIO I, fremgår bl.a.:

”§ 1 Formål

For at styrke virksomhedernes konkurrenceevne og fortsatte udvikling og dermed de beskæftigelsesmæssige muligheder er overenskomstparterne enige om, at det er nødvendigt i gensidigt samarbejde og loyal medvirken stadig at søge frem til en forbedring af produktiviteten ved hjælp af forbedrede arbejdsmetoder, de mest rationelle produktionsbetingelser samt den bedst mulige produktionsindsats af alle, der deltager i arbejdet. Til fremme heraf samt for at skabe mulighed for en rimelig merfortjeneste til medarbejderne er overenskomstparterne enige om, at indsatsen til enhver tid skal være sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlig. Derefter kan virksomhederne, når der lokalt er enighed herom, indføre arbejdsstudier og akkordordninger efter nedenstående retningslinjer.

...

§ 15 Accept af akkorder

Så snart akkorden har været gennemgået, kan den straks igangsættes, jf. § 14, og der aflønnes efter den opnåede ydelse. Det er en forudsætning, at enhver ny akkord afprøves loyalt, og eventuel indsigelse imod en ny akkord kan derfor først begæres efter 35 forbrugte timer eller maksimalt 1 uges forløb. Såfremt en akkord afløser en midlertidig akkordaftale, jf. § 9, stk. 2, kan kontrolundersøgelser dog begæres og påbegyndes straks. Er der ikke senest efter 160 forbrugte timers arbejde på akkorden gjort skriftlig indsigelse mod denne, betragtes den som accepteret af medarbejderne. Gøres der indsigelse mod akkorden, følges procedurereglerne i § 18. Tillidsrepræsentanten skal i god tid underrettes om tidsfristens udløb. Efter aftale mellem virksomheden og tillidsrepræsentanten gives der arbejdsstudietillidsrepræsentanten lejlighed til at kontrollere, at arbejdsbeskrivelsen overholdes. En således behandlet akkord er herefter eneste gyldige akkordbetalingsaftale for nævnte arbejde, og ændringer vil alene kunne finde sted, såfremt et af følgende forhold foreligger:

- a. Ændring i de eksisterende arbejdsmetoder (forårsaget af ændringer i produktionen, produktionsanlæg, værktøj, arbejdsplads, manuel metode, benyttede råvarer, kvalitetskrav, benyttede emballagetyper og lign., jf. arbejdsbeskrivelsen). Sådanne ændringer skal drøftes i arbejdsstudieudvalget inden iværksættelse.
- b. Regnefejl, som hver af parterne i øvrigt er pligtige omgående at gøre opmærksom på.
- c. Forekomst af urealistisk høje eller lave produktivitetstal og/eller effektivitetstal.

Organisationerne er ligeledes forpligtede til at påpege sådanne tilfælde og undersøge, om der er fejl i akkordmaterialet som f.eks. arbejdsbeskrivelser, kvalitetskrav eller arbejdstaktbedømmelserne. I påkommende tilfælde foretages der straks korrektion af tiden for den eller de deloperationer, hvori ændringen forekommer. En akkord kan ikke ændres som følge af øget akkordfortjeneste, der skyldes medarbejderens arbejdshastighed, faglig dygtighed og rutine.”

5. Sagsfremstilling

I 2016 blev der på den indklagede virksomhed udarbejdet tre nye akkorder på ”pudsning” af mørbrad (dvs. at skære mørbrader rene for fedt, sener og lignende) med akkordnumrene 1905, 1906 og 1909. Der er enighed om, at der på disse akkorder var anført en forkert frekvens.

Det er oplyst for voldgiftsretten og fremgår også i vidt omfang af Slagteoverenskomstens Rameaftale vedrørende metodeudvikling og akkord, at akkorder på dette område udarbejdes på den måde, at arbejdsgiveren indledningsvis definerer den metode, som skal bruges ved arbejdet. Arbejdet deles her op i naturlige deloperationer, og hver deloperation beskrives. Af metodebeskrivelsen fremgår også arbejdsgiverens kvalitetskrav til udført arbejde. Når metoden er fastlagt, bliver arbejdet tidsstuderet. Det sker ved, at virksomhedens arbejdsstudietekniker og den medarbejdervalgte arbejdsstudietillidsrepræsentant måler, hvor lang tid de enkelte deloperationer gennemsnitligt tager at udføre. Denne gennemsnitlige tid kaldes "middeltid". Tiden måles i måleenheden "TTU", som er titusindedele af en time (ten thousand units). Efter tidsstuderingen angiver parterne en arbejdstakt for hver deloperation. Arbejdstakten er en samlet vurdering af arbejdets sværhedsgrad og operatørens arbejdshastighed, dygtighed og rutine. Arbejdstakt 100 antages at svare til at gå 5 km/t ud ad lige vej uden last og forhindringer. Overenskomstparterne afholder fælles grundkurser i arbejdstidsstudier, hvor man lærer at vurdere arbejdstakter ved hjælp af filmklip, hvor et bestemt arbejde udføres, som overenskomstparterne er enige om arbejdstakten for. Når arbejdstaktvurderingen er foretaget, beregnes "udlignet tid", som er den tid, en deloperation tager, hvis den udføres i arbejdstakt 100. Til den udlignede tid lægges relevante overenskomstfastsatte tillægstider, som for så vidt angår pudsning af mørbrad er "Generel Tid": 3 %, "Special Tid": 7,5 % og "Personlig Tid": 5 %. Den tid, der fremkommer ved denne beregning, er "normaltiden".

"Frekvenser" bruges efter det oplyste, hvis en akkord for pudsning af mørbrad skal aflønnes på en anden måde end pr. mørbrad, og "frekvenser" er således omregningsbrøker eller -formler. Hvis en akkord f.eks. har en beregnet normaltids på 28,21 TTU pr. færdigpudset mørbrad, men virksomheden ønsker i stedet at aflønne pr. færdigpudset kg, kan det indgå, at der i gennemsnit fjernes 20,74 % af mørbradens vægt

under pudningen, og at en upudset mørbrads gennemsnitsvægt er 694,26 gram. Med en beregningsformel i overensstemmelse hermed vil resultatet i dette eksempel blive en normaltids på 51,27 TTU pr. kg.

Frekvensen indgår således som en del af beregningen for at nå frem til normalproduktionen pr. time, dvs. den mængde aflønningsenheder (i denne sag kg pudset mørbrad), der skal produceres i timen for at nå 100% på akkorden.

Effektiviteten ("effekten") angiver efter det oplyste forholdet mellem indtjent tid og brugt tid på hver enhed, der aflønnes efter. Effekten viser i procent, hvor meget tid man "indtjener" i forhold til den tid, man har brugt. Der indtjenes tid ved at udføre det pågældende arbejde hurtigere end normaltiden: Operatøren indtjener tidsbesparelsen i den forstand, at operatøren får betaling for normaltiden, selv om der er brugt mindre tid. Dermed opnås en højere løn pr. arbejdstime, jo mindre tid man bruger.

Den frekvensfejl, som sagen drejer sig om, indebar efter det oplyste, at det blev indregnet, at der ved afpudsning af hvert kg mørbrad kom ca. 792 g "i kurven" efter pudningen, mens den korrekte mængde var ca. 550 g. Det havde formindskende virkning på normaltiden og forøgende virkning på normalproduktionen.

Der er for voldgiftsretten fremlagt en beregning, som parterne har foretaget af den gennemsnitlige effektivitet uden frekvensfejlen på akkord 1905 sammenlignet med den gennemsnitlige effektivitet med frekvensfejlen. Der er enighed om, at denne beregning vil være den samme på de to øvrige omhandlede akkorder. Beregningen viser, at den gennemsnitlige effektivitet med frekvensfejlen i perioden uge 1-43 i 2023 var 222,75 %,

og at den gennemsnitlige effektivitet i samme periode uden frekvensfejlen ville have været 296,41 %.

Fra 2016 til 2021 var der ingen ændringer på akkorden. I 2021 skete der en ændring i arbejdsmetoden ved tilførsel af mørbrader. De var hidtil blevet fremtaget manuelt fra en kasse, men blev nu tilført automatisk fra et bånd. Akkorden blev ikke nystuderet i den forbindelse. En arbejdsstudietillidsrepræsentant foretog kontrolmålinger på akkorden. Normaltiden for pudning af mørbrad blev ikke ændret efter kontrolmålingen. De deloperationer, som ikke længere var en del af arbejdsmetoden, blev fjernet fra akkorden. Frekvensfejlen blev ikke opdaget ved den lejlighed.

I 2023 blev akkorden gennemgået af en arbejdsstudietillidsrepræsentant, som opdagede den omhandlede frekvensfejl. Der blev herefter afholdt møde den 11. oktober 2023 i virksomhedens ASU (Arbejdsstudieudvalget) nedsat i medfør af Rammeaftalen. Af mødereferatet fremgår bl.a.:

"... orienterer om, at der er fundet en fejl i akk. pudse mørbrad. Fejlen bliver rettet til mandag i uge 42. Ang. Regulering vil ... søge råd hos NNF om, hvor lang tid tilbage han mener, der skal reguleres, det samme vil ... med DI.

..."

Af referat af organisationsmøde afholdt den 27. november 2023 fremgår bl.a.:

"Organisationerne har på ny drøftet ovennævnte sag efter tidligere gennemført konsulentmøde og besigtigelse den 7. november 2023 samt møde i akkordkontroludvalget 23. november 2023.

Arbejdsstudietillidsrepræsentanten på virksomheden opdager ved en gennemgang en regnefejl (frekvensfejl), som er opstået i forbindelse med udarbejdelse af en akkord på 1370-02 Pudse mørbrad 1905, 1906 og 1909. Akkorden er udarbejdet i juni 2016. Regnefejlen har betydet, at operatørerne på akkorden er blevet aflønnet efter en forkert

normaltid, og herved har fået udbetalt for lidt i løn. Virksomheden har anerkendt at der er fundet en fejl i akkordmaterialet, hvilket fremgår af referat fra arbejdsstudieudvalgsmødet den 11. oktober 2023. Lokalt blev det aftalt, at virksomheden og tillidsrepræsentanterne hver især skulle søge råd hos DI og Fødevareforbundet NNF, for at få afklaret, hvor lang tid tilbage der skulle ske en efterregulering. Det blev ligeledes lokalt aftalt, at fejlen skulle rettes i uge 42-2023. Fejlen er endnu ikke rettet i henhold til rammeaftalens §15 stk. b - Accept af akkorder, gældende for slagter og industri overenskomsten.

Fødevareforbundet NNF opfordrer DI til øjeblikkelig at rettlede virksomheden med henblik på at få rettet den fejl, der er opstået tilbage i juni 2016. Fødevareforbundet NNF stiller ligeledes krav om, at akkorden efterreguleres tilbage til juni 2016, hvor akkorden er udleveret.

DI's standpunkt er, at det udførte arbejde ikke er iht. Rammeaftalens bestemmelser, da der ikke er overensstemmelse mellem det udførte arbejde og akkordmaterialet. DI mener således, at der er andre fejl i akkordmaterialet end den ovenfor anførte regnefejl (frekvensfejl). DI er af den opfattelse, at det nuværende aflønningsgrundlag har karakter af en aftale. DI har således i sinde at anbefale virksomheden at udarbejde nyt akkordmateriale. ..."

Klager anmodede den 27. november 2023 om fællesmøde. I anmodningen er anført bl.a.:

"Nærværende sag omhandler, at Arbejdsstudietillidsrepræsentanten på Danish Crown Herning, opdagede ved en gennemgang i uge 37-38-2023 en regnefejl som er opstået i forbindelse med udarbejdelse af akkord 1370-02 – Pudse mørbrad 1905 – 1906 -1909.

Akkorden er udarbejdet i juni 2016 og regnefejlen har betydet, at operatørerne på akkorden er blevet aflønnet efter en forkert normaltid, og herved har fået udbetalt for lidt i løn fra juni 2016 og frem.

Virksomheden har anerkendt, at der er en fejl i akkordmaterialet, hvilket fremgår af arbejdsstudiereferat fra den 11. oktober 2023. Lokalt var det aftalt, at virksomheden og tillidsrepræsentanterne hver især skulle søge råd hos DI og NNF, for at få afklaret hvor lang tid tilbage der skulle ske en efterregulering. Det blev ligeledes aftalt at fejlen skulle rettes mandag i uge 42-2023. Tillidsrepræsentanten kontaktede Fødevareforbundet NNF den 22. november 2023 for at oplyse om, at fejlen endnu ikke blevet rettet i henhold til rammeaftalens § 15 stk. b – Accept af akkorder gældende for slagter og industri.

Sagen er mellem DI og Fødevareforbundet NNF blevet drøftet den 7. november 2023 og igen 23. november 2023 samt på et konsulentmøde den 27. november 2023, uden at der kunne opnås enighed i sagen.

Fødevareforbundet NNF står uforstående overfor, at fejlen endnu ikke er blevet rettet og opfordrer DI til øjeblikkelig at rettlede virksomheden med henblik på at få rettet den fejl, der er opstået tilbage i 2016.

Fødevareforbundet NNF stiller ligeledes krav om, at akkorden skal efterreguleres tilbage til juni 2016, hvor akkorden er blevet udleveret. Fødevareforbundet NNF har beregnet det samlede krav for årene 2016 til oktober 2023 med udgangspunkt i virksomhedens egen opgørelse, for perioden uge 1 til uge 43-2023. ..."

Fællesmøde blev afholdt den 6. og 18. december 2023. I referatet af mødet den 18. december 2023 er anført bl.a.:

"Fra arbejdstagerside fastholdt man klagen, idet man var af den opfattelse, at DANISH CROWN A/S, ... på Herning fabrikken (Danmarksgade 22) igennem en årrække havde betalt for lidt løn på grund af regnefejl i akkorderne på Puds mørbrad 1905-1906-1909, jf. overenskomstparternes Rammeaftale vedrørende metodeudvikling og akkord § 15, litra b.

Fra arbejdsgiverside var man enig i, at der forelå en konkret regnefejl i de tre akkorder, men man påpegede, akkordmaterialet indeholdt en række fejl udover den fundne regnefejl, og at akkordmaterialet derfor ikke længere er retvisende som aflønningsgrundlag (§ 15, litra a), idet arbejdsmetoden pr. 1. januar 2021 blev ændret. Arbejdstagersidens synspunkter strider i øvrigt også imod Rammeaftalens formål, der blandt andet i § 1 angives til at være at skabe "en rimelig merfortjeneste til medarbejderne". Der er på den baggrund ikke grundlag for et betalingskrav fra arbejdstagersiden. Arbejdsgiversiden henviste desuden til Rammeaftalens § 15, litra c samt de følgende to afsnit i Rammeaftalen og afviste også på den baggrund ethvert betalingskrav i sagen.

...

Fra arbejdstagerside erklærede man sig uenig i arbejdsgiversidens opfattelse, og henviste igen til ASU referat fra den 11. oktober 2023, hvor virksomheden orienterer om at fejlen vil blive rettet fra uge 42 - 2023, det er fortsat ikke sket"

I 2024 blev der på den indklagede virksomhed efter nystudering i henhold til Rammeaftalens regler udarbejdet nye akkorder for "pudse mørbrad". Der er indarbejdet nye kvalitetskrav. Der er ikke fra medarbejdernes side gjort indsigelse mod de nye akkorder, som der arbejdes efter i dag.

Det er for voldgiftsretten oplyst, at DI udarbejder månedlige statistikker, som sendes til NNF, hvor den gennemsnitlige effektivitet pr. virksomhed og den gennemsnitlige effektivitet for bestemte typer akkordarbejde fremgår. Efter det oplyste var den gennemsnitlige effektivitet for akkordarbejde på danske svineslagterier i 2024 187,24 % ifølge denne statistik, og de højeste registrerede effektiviteter fandtes på udbeningslinjerne, hvor der forekom effektiviteter på ca. 230 %. Desuden har indklagede for voldgiftsretten fremlagt Danish Crowns statistik over effektivitet ved alt akkordarbejde på alle virksomhedens svineslagterier i perioden fra uge 15 til uge 24 i 2025. Det fremgår af denne statistik, at der i den nævnte periode ikke forekom effektiviteter over 240 %.

Der er for voldgiftsretten fremlagt et protokollat vedtaget af overenskomstparterne den 16. august 2001 med øvre grænser for effektiviteten for udbening på Slagteoverenskomsten. Protokollatet vedrører således kun udbeningsarbejde, hvilket efter det oplyste skyldes, at de højeste effektiviteter på slagteområdet findes her. Ifølge dette protokollat må den ugentlige effektivitet for enkelte medarbejdere ikke overstige 230 %, hvor der ikke rokeres til knivfrit arbejde, og den daglige gennemsnitseffektivitet for enkelte medarbejdere må aldrig overstige 240 %, hvor der rokeres til knivfrit arbejde.

Der er for voldgiftsretten fremlagt en video af det omstridte arbejde med pudsning af mørbrader efter kravene i akkord 1905. Videoen er optaget af overenskomstparterne i 2022, dvs. før frekvensfejlen var blevet opdaget, til brug for træning i arbejdstaktvurdering. Videoen blev drøftet i et akkordkontroludvalg bestående af konsulenter fra DI og NNF, som vurderede arbejdstakten til 140 og 160. Videoen blev ikke godkendt som træningsfilm, efter det oplyste fordi disse vurderinger af

arbejdstakten var for forskellige. Videoen viser bl.a. et forløb, hvor der bliver pudset 88 mørbrader med en middeltid på 16,28 TTU pr. mørbrad. Med en arbejdstakt på 150 (medianen af konsulenternes vurderinger) vil det medføre en udlignet tid på 24,42 TTU pr. mørbrad og en normaltids på 28,21 TTU pr. mørbrad. Når operatøren "indtjener" 28,21 TTU, men kun bruger 16,28 TTU, er effektiviteten 173,28 %.

Der er for voldgiftsretten fremlagt et udtræk fra Danish Crowns lønsystem, som viser de effektiviteter, som pudsning af mørbrad har været aflønnet med på Danish Crown i Herning før, under og efter de omtvistede akkorder. Arbejdet har forud for de omtvistede akkorders indførelse i 2016 været aflønnet med en gennemsnitlig effektivitet på 213,67 %. Under de omtvistede akkorder har arbejdet været aflønnet med en gennemsnitlig effektivitet på 213,91 %. Efter indførelsen af nye akkorder i 2024 har arbejdet været aflønnet med en gennemsnitlig effektivitet på 212,45 %.

Det samlede akkordmateriale fra 2016 og 2024 er fremlagt. Der er således for voldgiftsretten bl.a. fremlagt nærmere oplysninger om operatørernes aflønningsgrundlag efter de omstridte akkorder, herunder normaltiden. Endvidere har indklagede fremlagt de tidsstudier, der blev lavet i 2016 på akkordnummer 105.

Der er endvidere fremlagt en oversigt over virksomhedens registrering af antal kg pudset mørbrad i forhold til antal akkordtimer i de relevante akkordperioder.

Til belysning af parternes praksis vedrørende efterbetaling ved fejl i akkorder er der fremlagt et protokollat fra et konsulentmøde den 15. september 1988 og en

organisationsafgørelse af 14. oktober 2011. Endvidere er der henvist til protokollat med forlig af 4. november 2009 i faglig voldgiftssag FV 2009.0148.

6. Parternes argumenter

Klager har anført navnlig, at det afgørende ved vurderingen af sagen er dels, at indklagede ikke har løftet bevisbyrden for, at der har været andre fejl ved akkorderne end den frekvensfejl, parterne er enige om, eller at andre fejl har haft nogen reel betydning, dels at Rammeaftalens bestemmelser ikke kan forstås således, at klager er afskåret fra at få berettigede lønkrav for den omstridte periode efterbetalt.

Efterbetalingskravet svarer nok til en effektivitet på ca. 290 %, men det betyder ikke, at klager skal bevise, at operatørerne faktisk har arbejdet med en effektivitet på 290 %. Det ligger fast, at der blev anvendt en forkert frekvens i akkorden, og herefter må det være indklagede, som skal bevise, at anvendelsen af den forkerte frekvens, som formindskede normaltiden, ikke har medført underbetaling. Indklagede har imidlertid ikke fremlagt beregninger, som viser, hvordan de hævdede øvrige fejl i akkorden har udlignet den forkerte frekvens.

Når der i Rammeaftalens § 1 står, at formålet med aftalen blandt andet er at skabe "en rimelig merfortjeneste til medarbejderne", skal det læses i sammenhæng med hele bestemmelsen. Formålsparagraffen handler ikke om at begrænse medarbejdernes mulighed for merfortjeneste, men netop om mulighederne for på en sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlig måde at opnå en merfortjeneste, der samtidig forbedrer produktiviteten. Andet led i § 1 har kun et materielt indhold i forhold til konkrete akkordaftaler, hvis aftalerne medfører risiko for sikkerhed og sundhed, og bestemmelsen

er således ikke en generel rimelighedsklausul, der kan begrænse medarbejdernes fortjeneste.

Efterbetaling er det klare udgangspunkt, når en lønmodtager har fået udbetalt for lidt i løn. I denne sag har en række af NNF's medlemmer fået for lidt i akkordløn på grund af en frekvensfejl i akkordberegningen. Efter Rammeaftalens § 15, litra b, kan en akkordaftale ændres, hvis der er en regnefejl. Det må efter almindelige ansættelsesretlige principper følge heraf, at der også skal ske en efterregulering af lønnen, og at ændringen dermed ikke kun skal gælde fremover.

Virksomheden er nærmest til at bære risikoen for frekvensfejlen, uanset at tillidsrepræsentanterne har indsigt i akkordmaterialet. Hvis operatørerne havde arbejdet med den korrekte normaltids, da akkorden blev udgivet i 2016, ville medarbejderne have sat tempoet ned for at undgå nedslidning. Medarbejderne har arbejdet under nogle forkerte forudsætninger. Berettigelsen af efterbetalingskravet afhænger ikke af, om det kan bevises, at der faktisk er arbejdet med en effektivitet på 290%, men kravet beror på almindelige principper, idet operatørerne under de forkerte forudsætninger har udsat sig for en uhensigtsmæssig stor nedslidning og belastning af deres bevægeapparat for blot at opnå den normale indtjening for operatører på lignende akkorder.

Rammeaftalens § 15, litra c, er ikke relevant for sagen. Efter denne bestemmelse kan der i visse tilfælde kræves en ny akkordaftale, men bestemmelsen hindrer ikke et efterbetalingskrav.

Parterne følger desuden en praksis, hvorefter fejl rettes således, at der efterbetales med tilbagevirkende kraft fra det tidspunkt, hvor fejlen opstod. Denne praksis er belyst ved en fremlagt organisationsafgørelse af 14. oktober 2011 og et protokollat fra et konsulentmøde den 15. september 1988.

Det fremgår ikke af Rammeaftalens § 15, litra a, at akkorden bortfalder, hvis arbejdsmetoder ændres. Tværtimod fremgår det af ordlyden, at akkorden kan ændres, hvis arbejdsmetoder ændres. Både virksomheden og medarbejderne kan kræve, at akkorden nystuderes, hvis arbejdsmetoder ændres, men virksomheden kan også vælge at lave en aftale med tillidsrepræsentanten i stedet for at nystudere. I 2021, hvor nogle deloperationer bortfaldt, valgte indklagede at ændre akkorden ved at nulstille deloperationerne, som var taget ud. Det må komme indklagede til skade, at virksomheden ikke tog initiativ til at ændre tiden for pudsning af mørbrad på baggrund af kontrolmålinger.

I øvrigt er det uden betydning for sagens afgørelse, om akkorden anses for bortfaldet og erstattet af en konkret aftalt aflønningsordning i 2021, idet der også i så fald er pligt til at efterbetale på grund af, at der var blevet aflønnet forkert som følge af frekvensfejlen.

Rammeaftalens § 15 skal samlet set forstås i sammenhæng med almindelige ansættelsesretlige grundsætninger, hvilket må føre til, at indklagede skal efterbetale akkordløn til medarbejderne.

Selv hvis Rammeaftalen skal forstås sådan, at merfortjeneste ved en akkord skal være undergivet en rimelighedsvurdering, er klagers efterbetalingskrav berettiget.

Effektiviteten må med det beregnede krav nok have ligget i den høje ende, men det er ikke uhørt, at der på lignende akkorder arbejdes med en effektivitet på over 200 %, og effekten på den nugældende akkord er da også 210-220 %.

De fremlagte videooptagelser af arbejdet fra 2022 blev ikke godkendt til træningsbrug og kan derfor ikke tillægges betydning ved vurderingen af denne sag. Det vides ikke, hvilken arbejdstakt man ville have fastsat i 2022, hvis man var blevet enige, og dermed også en anden udlignet tid (TTU). Det står fast, at den udlignede tid i 2016 var 48,53 TTU pr. mørbrad, som de lokale parter dengang var enige om. Indklagede har ikke fremlagt tidsstudier, der kunne have bevist, at beregningerne er sket med for høj en arbejdstakt.

Medarbejderne har været i utilregnelig uvidenhed om deres krav, således at forældelse af betalingskravet har været suspenderet, indtil frekvensfejlen blev opdaget i 2023.

Indklagede har anført navnlig, at der ikke i Rammeaftalen er hjemmel til efterbetalingskravet, og at klager ikke har bevist, at frekvensfejlen på de omhandlede akkorder har medført, at operatørerne fik en aflønning, som var for lav i forhold til deres arbejdsindsats.

Formålet med akkordsystemet på Slagteoverenskomsten er, som det fremgår af Rammeaftalens § 1, at styrke virksomhedernes konkurrenceevne ved at give medarbejderne et incitament til at yde en ekstra indsats og at honorere denne ekstra indsats med en rimelig merfortjeneste. Hele forudsætningen for at have et akkordsystem som det omhandlede er, at medarbejderne bliver aflønnet på baggrund af deres indsats. Akkordsystemet er baseret på overenskomstparternes fælles interesse i, at

arbejdsgiveren kan aflønne de dygtigste medarbejdere bedst, og at medarbejderne oplever aflønningen som retfærdig. Det vil undergrave akkordsystemet, hvis operatørerne skal have efterbetalt løn på grund af en teknisk fejl i akkordmaterialet, hvis operatørerne reelt ikke har præsteret en indsats, som svarer til det påståede lønkrav. Klager har ikke godtgjort, at der er præsteret en sådan indsats.

Effektiviteten kan måles som udtryk for den faktisk indtjente akkordløn på slagteoverenskomsten. Under de omtvistede akkorder har arbejdet været aflønnet med en gennemsnitlig effektivitet på 213,91 %. Før og efter de omtvistede akkorder har arbejdet endda været aflønnet med en gennemsnitlig effektivitet marginalt under aflønningen under de omtvistede akkorder, og operatørerne har da heller ikke på noget tidspunkt fremsat indsigelse om, at akkordlønnen stod i misforhold til det præsterede arbejde.

Når normalproduktionen ændres som følge af frekvensfejlen, svarer det ifølge parternes fælles beregning til, at operatørerne har arbejdet med en gennemsnitlig effekt på over 290 %. For at opnå en effekt på over 290 % skulle operatørerne gennemsnitligt have arbejdet i arbejdstakt 250 i den omtvistede akkordperiode. Ifølge tidsstudierne fra 2016 var operatørernes gennemsnitlige arbejdstakt ca. 155. Den højeste arbejdstakt var 190, hvilket var en meget høj arbejdstakt, og den laveste arbejdstakt var 120. En arbejdstakt på 250 ville belastningsmæssigt svare til, at operatørerne går 92,5 km i løbet af en arbejdsdag på 7,4 timer. Det er utænkeligt, at et så uforsvarligt højt arbejdstempo ville kunne holdes gennem syv år, uden at der blev gjort indsigelse fra en eneste operatør, medarbejderrepræsentant eller leder. Selve den beløbsmæssige opgørelse af klagers betalingskrav bestrides ikke, men det bestrides, at der er blevet arbejdet med en gennemsnitlig effekt i den omhandlede periode på over 290 %.

Hvis der var blevet pudset flere kg mørbrad pr. time i den omtvistede akkordperiode, måtte der i perioden også være blevet produceret flere kg pudset mørbrad pr. akkordtime end i de to andre akkordperioder. Gennemsnittet pr. akkordtime har imidlertid været 233 kg pr. akkordtime fra uge 6 i 2015 til uge 39 i 2016, 236 kg pr. akkordtime fra uge 40 i 2016 til uge 15 i 2024 og 252 kg pr. akkordtime fra uge 16 i 2024 til uge 43 i 2025. Produktiviteten i den omtvistede akkordperiode var således næsten identisk med perioden før, og der er endda produceret flere kg pudset mørbrad pr. akkordtime i perioden efter, at akkorden blev nystuderet. Det må derfor lægges til grund, at operatørerne har arbejdet i stort set samme tempo før, under og efter den omtvistede akkordperiode. Det stemmer også med, at operatørerne er blevet aflønnet på baggrund af stort set samme effekt i alle tre akkordperioder.

Klager kan således ikke blot ved at henvise til frekvensfejlen i akkordmaterialet løfte bevisbyrden for, at operatørerne har arbejdet i et højere tempo – og dermed med en højere effekt – end det er blevet registreret, og som operatørerne er blevet aflønnet for i perioden fra uge 40 i 2016 til uge 15 i 2024. Akkorden indeholdt flere andre fejl end frekvensfejlen, og disse fejl, hvis konkrete betydning det ikke beregningsmæssigt er muligt at udsondre, må have udlignet frekvensfejlen, så det samlet set er endt med en aflønning, der ikke er for lav i forhold til arbejdsindsatsen.

Bl.a. blev operatørerne aflønnet med 80,10 TTU/kg i perioden fra uge 18 i 2018 til uge 9 i 2021. I forhold til akkordmaterialet er operatørerne dermed blevet aflønnet med 0,41 TTU/kg for meget. Det er uvist, hvordan det er sket.

Ved metodeændringen i uge 8 i 2021 blev deloperation 21 og 22 nulstillet, men den udlignede tid på deloperation 23 blev imidlertid samtidig forhøjet fra 165,79 TTU/stk. til 216,88 TTU/stk. Det er uvist, hvorfor den udlignede tid blev forhøjet. Der blev også indsat en ny frekvens i akkordmaterialet, men ikke aflønnet efter den.

I uge 40 i 2023 blev der igen indsat en ny frekvens i akkordmaterialet, som der heller ikke er blevet aflønnet efter. Operatørernes aflønning steg trods dette, således at de i perioden fra uge 9 i 2021 til uge 16 i 2024 er blevet aflønnet med 82,21 TTU/kg. Operatørerne er således i denne periode blevet aflønnet med flere TTU, selv om akkorden ikke var blevet nystuderet. Det er uvist, hvorfor aflønningen steg.

Et urealistisk højt effektivitetstal medfører efter Rammeaftalens § 15, litra c, at en akkord skal nystuderes. Det vil derfor være i strid med bestemmelsen, hvis virksomheden i denne sag blot pålægges at efterbetale svarende til et urealistisk højt effektivitetstal.

Efter metodeforbedringen i 2021, der førte til nulstilling af nogle deloperationer, blev kravet i Rammeaftalens § 15, litra a, om nystudering ikke opfyldt. Da det ikke skete, tilfaldt gevinsten ved metodeforbedringen alene operatørerne, hvilket heller ikke stemmer overens med akkordsystemets formål. Når der i 2021 ikke længere forelå en tidsstuderet akkord i overensstemmelse med Rammeaftalens regler, var der alene tale om en aftalt aflønning for et givent arbejde.

Der er ikke en fast praksis mellem overenskomstparterne om efterbetaling i ethvert tilfælde, hvor der bliver konstateret en frekvensfejl, uden hensyn til om der er grund til at tro, at operatørerne ikke har fået løn svarende til den arbejdsindsats, de har præsteret.

Dele af betalingskravet er i givet fald forældet. Når akkorden er udarbejdet med inddragelse af lønmodtagersiden, kan lønmodtagersiden ikke efterfølgende hævde at være i utilregnelig uvidenhed om sit krav, når det skyldes en frekvensfejl som den foreliggende.

7. Opmandens begrundelse og konklusion

Det er ubestridt, at de omhandlede akkorder i perioden fra uge 24 i 2016 til uge 52 i 2023 havde en frekvensfejl (omregningen fra stk. pudset mørbrad til kg pudset mørbrad), og at fejlen havde den indvirkning, som er beskrevet ovenfor under pkt. 5. Parternes uenighed angår, om klager som følge af, at der har været denne frekvensfejl, har krav på efterbetaling af akkordløn til de berørte medarbejdere for den omhandlede periode.

Slagteoverenskomstens Rammeaftale vedrørende metodeudvikling og akkord regulerer bl.a., hvordan akkordfastsættelse skal ske. En akkord, der udarbejdes af virksomheden, skal bl.a. gennemgås med tillidsrepræsentanten og arbejdsstudietillidsrepræsentanten, før akkorden sættes i gang. Når en akkord er sat i gang, skal den loyalt afprøves, og herefter skal indsigelser være gjort gældende, inden der er brugt 160 timers arbejde på akkorden. Når akkorden er behandlet efter Rammeaftalens procedureregler, og der ikke er gjort indsigelse, er den herefter eneste gyldige akkordbetalingsaftale for det pågældende arbejde, og ændringer kan kun ske i de tilfælde, som er anført i Rammeaftalens § 15, litra a-c, dvs. ved ændring i de eksisterende arbejdsmetoder, ved regnefejl, og hvis der forekommer urealistisk høje eller lave produktionstal og/eller effektivitetstal.

Rammeaftalen indeholder ikke bestemmelser, der regulerer spørgsmålet om efterbetaling i tilfælde, hvor der er konstateret en fejl som den omhandlede. Der er imidlertid ikke grundlag for at antage, at krav om efterbetaling af manglende akkordløn derfor er afskåret.

Klager har anført, at der foreligger en fast praksis mellem overenskomstparterne, hvorefter efterbetaling af akkordløn kan kræves, når der bliver konstateret fejl som den omhandlede. Klager har imidlertid ikke godtgjort, at der foreligger en fast praksis for efterbetaling (økonomisk kompensation), som er uafhængig af, om der er blevet betalt for lidt i akkordløn.

Akkordsystemet bygger på en grundlæggende forudsætning om, at medarbejderne skal aflønnes på baggrund af deres indsats, og det følger da også af Rammeaftalens § 15, 1. pkt., at der, når en akkord er igangsat, skal aflønnes efter den opnåede ydelse. Et krav på efterbetaling af akkordløn forudsætter i overensstemmelse hermed, at de pågældende medarbejdere har præsteret en arbejdsindsats med produktion af aflønningsenheder, som svarer til betalingskravet.

Efter bevisførelsen for voldgiftsretten kan det ikke lægges til grund, at medarbejderne i den omhandlede periode har modtaget for lidt i akkordløn i forhold til arbejdsindsatsen. Ved denne vurdering er der navnlig lagt vægt på, at arbejdet under de omtvistede akkorder har været aflønnet svarende til en gennemsnitlig effektivitet på 213,91 % og hverken før eller efter de omtvistede akkorder har været aflønnet svarende til en højere gennemsnitlig effektivitet, at det efter bevisførelsen må lægges til grund, at medarbejderne i den omhandlede periode, indtil frekvensfejlen blev opdaget, ikke fremførte indsigelser om, at den akkordløn, de modtog, var for lav i forhold til det

præsterede arbejde, eller at arbejdstempoet var for højt, og *at* de fremlagte produktionstal (kg pudset mørbrad) for virksomheden tyder på, at medarbejderne ikke arbejdede i et højere tempo og producerede mere i den omhandlede periode, end de gjorde før og har gjort efter denne periode.

Hertil kommer, at efterbetalingskravet ifølge parternes fælles beregning svarer til, at medarbejderne har arbejdet med en gennemsnitlig effektivitet på over 290 %, hvilket forudsætter en gennemsnitlig arbejdstakt af en højde, som efter bevisførelsen må anses for usandsynlig for det pågældende arbejde.

Da der på den anførte baggrund ikke er grundlag for at antage, at de berørte medarbejdere i den omhandlede periode har modtaget en aflønning, som ikke svarede til den præsterede arbejdsindsats, kan der ikke gives klager medhold i de nedlagte påstande. Det kan ikke føre til et andet resultat, at det efter bevisførelsen ikke er fuldt afklaret, hvorfor der trods frekvensfejlen er blevet betalt akkordlønninger svarende til den præsterede arbejdsindsats.

Der er herefter ikke anledning til at tage stilling til, i hvilket omfang klagers efterbetalingskrav er forældet.

Thi bestemmes

Indklagede frifindes.

Parterne skal betale egne sagsomkostninger og skal hver betale halvdelen af opmandens honorar.

København, den 16. februar 2026

Lars Hjortnæs